

Da imidlertid Ingen ønskede Ordet, gik man over til Afstemning, hvorved

Forslag af Thalbitzer, Drejer, Faurshou, J. Rasmussen, Schou, Drieser, Bentner, Wulff, Maynø, Krag, R. Rasmussen, G. Schroll, Thomsen, Jespersen:

at i første Linie: „1858“ forandres til „1863“ anfaaes for vedtaget som Følge af de tidligere Afstemninger.

Lovforslagets § 4 med den vedtagne Forandring, saalydende:

„Fra Begyndelsen af Aaret 1863 skal Fæstere af enhver Gaard — —“ (forøvrigt saaledes som Paragraphen findes i Anh. Sp. 136—137) vedtoges med 22 St. mod 11.

Det sidste Ufsnit, Cap. 1, blev nu sat under Forhandling. Da der heller ikke over dette Ufsnit reiste sig nogen Discussion, gik man over til Afstemning, hvorved

1) Lovforslagets § 1 (see Anh. A Sp. 135) vedtoges med 21 Stemmer mod 9.

2) Lovforslagets § 2 (see sammesteds) vedtoges med 24 Stemmer mod 11.

3) Lovforslagets § 3 (see sammesteds) vedtoges med 23 Stemmer mod 12.

Formanden: Dermed er Paragraphsbehandlingen af Lovforslaget tilende; Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3die Behandling staaer saaledes tilbage. Som af mig før berørt, er der flere ærede Medlemmer, som i denne Anledning have begjæret Ordet, og, da jeg ikke finder, at der kan være Noget derimod at erindre, skal jeg give Ordet til den 3die Landstingsmand for 1ste Kreds (Clausen).

Clausen: Jeg agter at stemme imod Vedtagelsen af Lovforslaget, naar Spørgsmaalet derom kommer for; jeg ønsker imidlertid allerede nu at udtale mine Grunde derfor, og jeg haaber at kunne gjøre det kort og klart. — Man befinder sig i en noget vanskelig Stilling, naar man paa den ene Side ikke alene har levende Overbeviisning om den høie Bigtighed af Fæsteforholdets Overgang til Selveiendom i saa mangfoldige Henseender, men ogsaa er overbeviist om Berettigelsen til at ordne dette i Statens Vel dybt indgribende Forhold ad den lovgivende Vej, naar det viser sig ikke at være opnaaeligt ad Frivillighedens Vej, naar der fra den Side, hvor der kunde være Grund til at vente et friere og mere overfluenende Blik over Forholdene, ikke spores anden Interesse end for Bevarelse af, hvad der kaldes velberhvervede Rettigheder, naar der istedetfor imødekommende Forslag kun fremkommer Protester, der udgaae fra eenstvig og egoistisk Betragtning, — og naar man paa den anden Side ved de Stridt, der gjøres til dette Forholds Afløsning, ikke kan blive Herre over væsentlige Betænkkeligheder, uden at man dog seer sig selv istand til at sætte noget Vedre istedet. Naar man er stillet saaledes, maa det findes naturligt, at der føles en Trang til den Garantie, som ligger deri, at Forslaget til Løsning af dette Forhold udgaaer fra Regjeringen, at man savner et væsentligt Moment for sin Tilslutning deri, at et saadant Regjeringsforslag ikke foreligger. Der kan naturligviis være meget forskjellig Mening om, hvor Grændselinien skal drages imellem Initiativet fra Rigsdagens og fra Regjeringens Side med Hensyn til Lovgivningen; men saameget forekommer mig dog klart, at i samme Grad som det paagjældende Forhold er indviklet og indgribende, i samme Grad som de Interesser, der derved berøres, ere af forskjellig Natur og Parterne staae skarpt imod hinanden, — i samme Grad er det naturligt og rigtigt, at Lovgivningsarbejdet bliver i Regjeringens Haand, som har den Opgave at afveie de forskjellige Interesser og dømme Parterne imellem. I et saadant Tilfælde bliver det Rigsdagens Sag at udtale for Regjeringen sin Overbeviisning om Big-